

Nutaamik killiliineq Tamanut tusarniaaneq

Kujataani sumiiffiit silarsuarmiunut kingornussarititassat pillugit pilersaarut

Silarsuarmiut kingornussaat tassaapput kulturikkut kingornussat pinngortitamilu kingornussat nunarsuup inuinut tamanut pingaarutillit. Inuiassuit tamarmik kulturikkut pinngortitamilu kingornussaat.

Kulturikkut pinngortitamilu kingornussat tassaasinnaapput eqqaassutissat, illuliat, sanaartukkatat, nuna naggorissagaq pinngortitarluunniit. Pinngortitap ilusiligarisinnaavaa, inunnit sanaajusinnaalluni imaluunniit taakkua marluk ataatsimut ilusilersugarisinnaallugu. Nunarsuarmi kulturikkut pinngortitamilu kingornussat UNESCO-p Silarsuarmiut kingornussaannut nalunaarsuiffianut katersorneqartarput.

Kujataa – issittumi naasorissaasut kulturiat ukiuni 1000-imi.

Kujataani sumiiffiit tallimat Namminersornerullutik Oqartussat suleqatigiissitaliaannit Narsap, Nanortallup aammalu Qaortup kommuniinit peqataaffigineqartumit UNESCO-p silarsuarmiut kingornussaannut nalunaarsuiffianut ilanngussassatut qinnutigineqartussatut siunnersuutigineqarput, siunnersuuteqarnikkullu kalaallit kulturiat silarsuarmiut kulturianut ilaanera oqariartuutigini-arneqarpoq. Sumiiffiit pineqartut tassaapput 1. Qassiarsuk, 2. Igaliku, 3. Sissarluttoq, Qeqertaasaq aamma Qaortukuloq-Upernaviarsuk. 2007-imi aprilimi maajimilu tusarniaanerup kingorna killiliunneqartoq siulleq Naalakkersuisunit akuerineqarpoq. Sulialli qiteqqunnerani UNESCO-p nalilersuinerata kingorna Igalikup aammalu Qaortukuluup/Upervaviarsuup eqqaanni kingornussarsiasat ataqatigiinnerunissaat pillugu killeqarfiliussat allineqarnissaat piumasarineqarpoq. Tamanut tusarniaassutigineqarnissaat apeqqutaatillugu killeqarfiliussat allineqarnerat Naalakkersuisunit akuerineqarpoq.

Oqariartuutigineqartukut saqqummiunneqarpoq Kalaallit Nunaata kulturikkut kingornussani massakut inuusunut kinguuaassanullu nuannaarutissanngorlugit paarilluarmagit aammalu silarsuarmiunut, tikeraarnissaminnut nammminnerlu isiminnik takunninnissaminnut tikilluaqqusaqisunut, sassaammatigit.

Silarsuarmiut kingornussassaat nunami naggorissagaasumi, massakut nunalerisuusunit qangalu qallunaatsiaat nunalerineranni atorineqarsimasumi sunnerneqarsimasumilu ippoq. Nunami naggorissagaasimasumi tamaani siammarsimapput savaateqarfiit nutaaliaasut, illukut ukiut 1000 tikillugit pisoqaassusillit eqqaanni ittut. Aammalu Anders Olsenip Tupernallu ukioq 1782-imi Igalikumut nunasisut oqaluttuassartaat Eriup Aappalaartup Tjodhildellu Qassiarsummi 985 missaanni nunasisut oqaluttuassartaatulli pingaaruteqartigaaq.

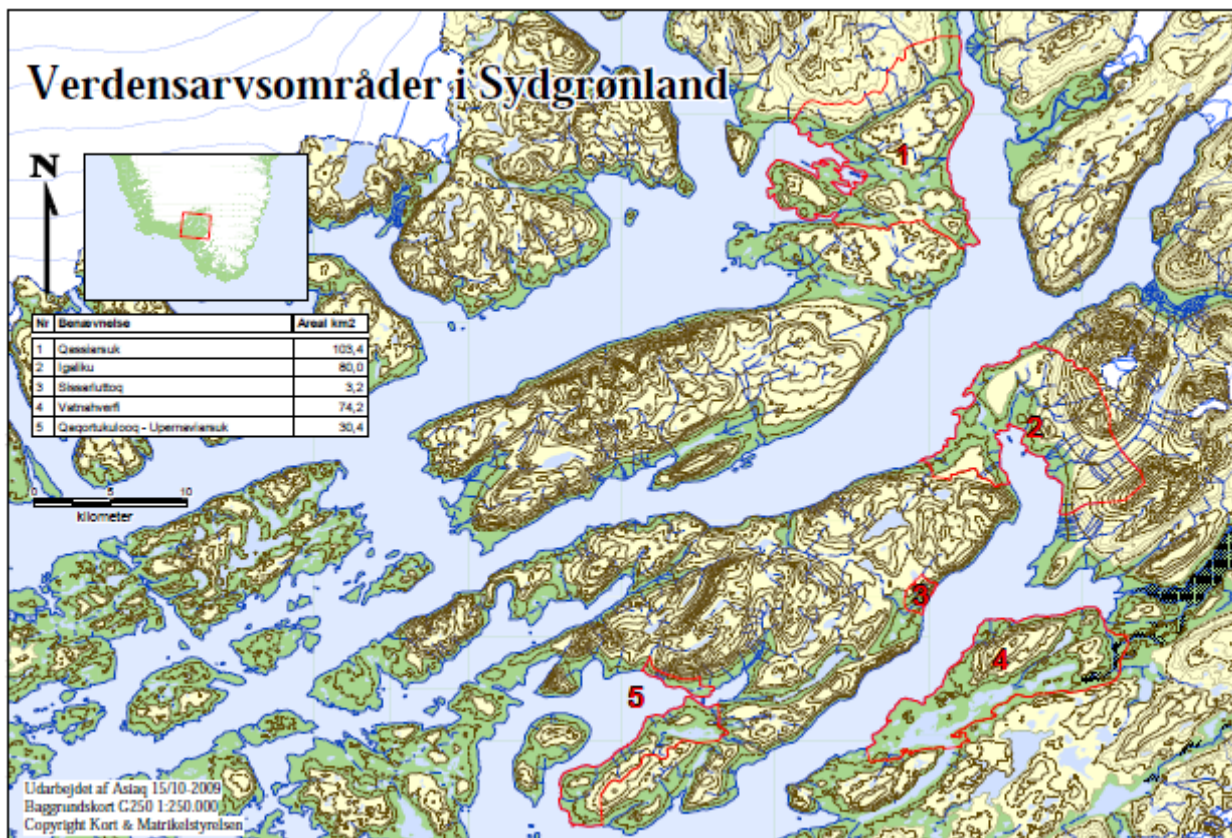
Kulturit marluusut Kalaallit Nunaata ilaa nunaleriffiusinnaasutut kiassuseqartoq najoramikku assigiissutiginnarnagu aamma imarpik ikaarlugu sulilu ungasinnerusoq tikillugu suleqateqarnertik assigiissutigaaq. Assersuutigalugu qallunaatsiaat umiarsuarnik inunnillu Amerikamut avannarlermut aallartitsisarsimapput, Skandinaviami Europamilu niueqateqarlutik kiisalu namminneq biskoppeqarfeqarlutik Ruumamut atasumik. Nunalerineq nutaaliaanerusoq aappariinnit norgemiumit kalaallimillu aallarnerneqarpoq aammalu savanik, nersussuarnik hiistinillu Islandimeersunik Skandinaviameersunillu uumasuuteqarfiulluni, Islandimut Norgemullu nunalerinnermut ilinniariartortitsiffiusarluni kiisalu Europamut nioqqutissiorfiusarluni.

Eqqartukkatta tamarmik aallaavigisaata, tassalu nunalerisutut kulturip, sumiiffinni silarsuarmiunut kingornussarititassanngortussani ineriartornini nangissinnaasariaqarpaa nunamummi tamatumunnga soqutiginaqutaagami. Taamattaaq takornariartitsinerit aammalu inuussutissarsiutit allat pinngortitamut aserorsaataanngitsut kiisalu attaveqaatit inuiaqatigiillu pisariaqartitaat allat Silarsuarmiunut kingornussarititatu iluanni ineriartortinneqarsinnaassapput. Kisiannili aatsitassaqaassutsimik misissueqqissaarneq aatsitassanillu piiiameq inerteqquataassapput UNESCO-mmi inuussutissarsiutit nunamut uumasunullu aserorsaataanngitsut sumiiffinni Silarsuarmiunut kingornussarititani akuerisarmagit. Taamaammat aatsitassarsiornermut ingerlatsiviit sumiiffimmi tamaani aatsitassanik ilisimaneqaanngitsunik aningaasarsiutaasinnaasunik nassaasaqarsinnaaneraraluarpassulluunniit inuussutissarsiutit tamakku sumiiffinni Silarsuarmiunut kingornussarititani inerteqquataassapput. Akerlianilli aatsitassaqaassusianik misissueqqissaarneq aatsitassanillu piiiameq silarsuarmiunut kingornussarititatu avataanni killilersorneqaanngillat.

Silarsuarmiunut kingornussarititassatut siunnersuutigineqartoq matumuuna **1. november 2010-ip tungaanut** Kommune Kujallermi tusarniaassutigineqarpoq. Tusarniaanermut akissutit uunga nassiunneqaassapput: Kommune Kujalleq, Postboks 514, 3920 Qaqortoq – arealadmin@kujalleq.gl

UNESCO FN-ip ilinniarnermut, ilisimatusarnermut, kulturimut atassuteqarnermullu kattuffigaa. Kulurikkut pinngortitamilu kingornussanut isumaqatigiissut UNESCO-p 1972-imi akueraa. 1979-imi Danmark Kalaallit Nunaallu isumaqatigiissumik atsiortut. Kalaallit Nunaata Ilulissat Kangerluat 2004-mi Verdensarveqarfinnut ilanngutsippaa.

Kulturimut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Pisortaqaarfik, Kommune Kujalleq, Tekniskimik, Ineqarnermik Avatangiisinillu Ingerlatsivik, september 2010

Kulturikkut kingornussaatit:

1.Qassiarsuk, 2. Igaliku, 3. Sissarluttoq, 4.Vatnahverfi, 5.Qaqortukloog-Upernaviarsuk

Kommune Kujalleq, Postboks 514, 3920 Qaqortoq – biks@kujalleq.gl